

B. Henry

Blábolivá metafyzika kruhu aneb jak ušetřit 127,- Kč

Učitel matematiky, Vol. 5 (1997), No. 1, 56–57

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/151421>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1997

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

BLÁBOLIVÁ METAFYZIKA KRUHU

aneb jak ušetřit 127,- Kč

B. HENRY

V knihkupectví a v rozhořčení ve 3 hodiny odpoledne:

„Laik žasne, odborník emigruje,“ říkalo se v nedávné době, kdy emigrovat nebylo snadné. Dnes, kdy emigrují zejména představení Debetní agregátní banky a jiných podobných ústavů (v těsném závěsu za penězi klientů, které emigrovaly již dříve), žasneme častěji, intenzivněji a více. A to v Čechách, na Moravě i ve Slezsku, ráno, v poledne i večer, na ulici, v samoobsluze i v knihkupectví. Žasneme nad tím, co se vydává, nad tím, co je v tom, co se vydává, nad tím, co není v tom, co se vydává, nad tím, co se nevydává díky tomu, co se vydává, nad tím, co se vydává za to, co se nevydává, i nad tím, co se nevydává, ač se to vydává za to, co se vydává.

Poslední úžas v knihkupectví jsem prožil po přečtení několika úvodních odstavců z knížky Gottfrieda Martina *Úvod do všeobecné metafyziky*, která byla vydána nakladatelstvím Petr Rezek v Praze 1996. Brožovaná knížka má 132 stránek, stojí 127,- Kč. Vzhledem k tomu, že text začíná na str. 7, přijde jedna stránka textu bratru (i sestře) na 1,- Kč. Překlad je dílem Tomáše Dimtera a Martina Pokorného. Uvedme malý úryvek:

Položme si otázku: Co je to kruh? Odpovědí je obecně matematický výměr: Kruh je křivka, jejíž body jsou stejně vzdáleny od jednoho daného bodu, středu. Taková odpověď je definicí kruhu, ale snadno lze ukázat, že kruh mohou definovat i jiná určení. Každá nutná a postačující vlastnost kruhu může sloužit jako jeho definice. ... Kruh, který je namalován na tabuli, či kruh, který je otištěn v knize, právě předložené definici kruhu neodpovídá a ani jí odpovídat nemůže. Je totiž nemožné namalovat či vytisknout kruh, jehož okraj by se skutečně skládal z bodů, neboť takový kruh je vždy z čar, byť jemných, a ty nikdy nemohou vyhovět definici, že všechny body mají od středu stejnou vzdálenost, ... Jiná odpověď říká: Kruh je idea. ... Konečně třetí odpověď kruh primárně

nahlíží jako daný v přírodě, například v kruhové dráze slunce nebo měsíce. ... (str. 7–8)

Z předchozího odstavce jsem pochopil, že kruh je křivka, která má okraj, že kruh neodpovídá definici kruhu, že kruh je z čar, že Slunce a Měsíc se pohybují v kruhových drahách (patrně kolem Země), že odpověď kruh nahlíží, a zejména to, jak autorovy myšlenky bezmyšlenkovitě těkaly *v kruhu*, zatímco jeho ideje náměsíčně bloudily *po okraji kruhu*, a rovněž to, jak je snadné tvořit a publikovat bláboly.

Pryč s přesností vyjadřování a kritičností myšlení!

CH

Al – Chvarizmí

Rovnici řešil jsem o krásné neznámé
tisíc a jednu noc.

Nedobral jsem se kořene,
ač snažil jsem se moc.

E. Calda